

Anmodningskriterier for bosetting 2022

I tråd med samarbeidsavtalen mellom staten og kommunesektoren¹ skal Nasjonalt Utvalg for bosetting² mv. foreslå kriterier for anmodning om bosetting for Kunnskapsdepartementet. IMDi utarbeider forslag for kriterier og legger disse frem for utvalget 11. mars 2021. Deretter oversendes de begrunnede anbefalingene fra utvalget til departementet.

Med utgangspunkt i dette fremmes det forslag til kriterier for anmodningen for 2022.

Bakgrunn

Siden anmodningen for 2019 har Kunnskapsdepartementet fastsatt et sett med kriterier til bruk i fordelingen av det nasjonale bosettingsbehovet. På oppdrag fra IMDi gjennomførte Ideas2evidence i fjor en [evaluering](#) av anmodningskriteriene for 2019. Rapporten drøfter både anmodningskriteriene og operasjonaliseringen av disse. Deres vurderinger ble presentert for Nasjonalt Utvalg 23. oktober 2020 og utvalget fikk anledning til å drøfte funnene i rapporten. Utvalget mente da at funnene i rapporten kan danne grunnlag for behandlingen av forslag til anmodningskriterier for 2022.³

Anmodningskriteriene for 2021

Etter at Nasjonalt utvalg kom med sin anbefaling til anmodningskriterier i utvalgsmøtet 06.03.20 fastsatte Kunnskapsdepartementet følgende anmodningskriterier for 2021:

- Flyktninger skal bosettes i alle landsdeler – styrt og spredt bosetting.
- Resultater i introduksjonsprogrammet over tid, samt muligheten for å få arbeid eller ta utdanning i regionen, skal tillegges størst vekt.
- Kommunens kapasitet og kompetanse til å sikre godt integreringsarbeid skal tas hensyn til ved anmodninger. Dette vurderes blant annet med utgangspunkt i kommunenes innbyggertall.
- Som hovedregel skal ingen kommune anmodes om færre enn 10 personer, med mindre det foreligger særskilte forhold.
- Kommuner med mottak, inkludert samarbeidskommuner, skal vurderes for anmodning om bosetting.
- Det skal tas hensyn til beredskap for opp- og nedbygging av bosettingskapasiteten, stabilitet i tjenestetilbudet og evne til rask omstilling. Det skal også tas hensyn til om kommunen kan bosette flyktninger med store funksjonsnedsettelse.
- Det skal, som hovedregel, ikke bosettes flyktninger i områder med særskilt høy andel innvandrerbefolkning. Et område brukes her om en kommune eller bydel.
- Det skal i størst mulig grad sikres kontinuitet i bosettingsarbeidet.

¹ [Samarbeidsavtale om bosetting av flyktninger, samt om etablering og nedlegging av asylmottak og omsorgssentre - regjeringen.no](#)

² Nasjonalt utvalg for bosetting av flyktninger og etablering og nedlegging av mottak samt omsorgssentra

³ Jf. referat fra møte med Nasjonalt utvalg 23.10.20 sak nr. 17/20

Kriteriet om begrenset bosetting i områder med særskilt høy andel innvandrerbefolkning ble fastsatt av departementet både for 2020 og 2021 selv om utvalget ikke anbefalte det.⁴ Utvalget vurderte at det er kommuner, og ikke områder eller bydeler, som anmodes om å bosette flyktninger og at kriteriet dermed burde utgå. Samtidig har utvalget stilt seg bak meningsinnholdet i kriteriet om å unngå bosetting i områder med høy andel innvandrerbefolkning.

Hensynet til bosetting av personer med store funksjonsnedsettelse er også kommet inn som del av Kunnskapsdepartementets vurdering for 2021 uten at dette var del av utvalgets anbefaling. Denne gruppen har utvalget vært opptatt av i lengre tid, herunder i form av henvendelse den 19.03.19 til Kunnskapsdepartementet.

Vurdering

Det er utvalgets oppgave å bidra til en samordnet og helhetlig gjennomføring av bosettingsarbeidet, og gi innspill til anmodningskriterier som er i tråd med nasjonale mål satt av Stortinget. Kriteriene har hatt store likhetstrekk fra 2018 til 2021. Dette henger bl.a. sammen med et ønske fra utvalget om å søke stabilitet over tid.

Justeringer av enkelte kriterier har likevel forekommet. Med utgangspunkt i overnevnte evaluering fra Ideas2evidence og tidligere arbeid med anmodningskriteriene kan det være hensiktsmessig å tydeliggjøre noen av kriteriene. De største endringene er som følger:

Kriterium knyttet til kommunens kvalifiseringsarbeid

Kriteriet om at «resultater i introduksjonsprogrammet over tid, samt muligheten for å få arbeid eller ta utdanning i regionen, skal tillegges størst vekt» foreslås justert. For å tydeliggjøre hensynet bak kriteriet foreslås det å ta med «[...] nærhet til et *robust* arbeidsmarked og *kapasitet til å gi videregående opplæring* i regionen [...]»⁵ som nye momenter som spesifiserer intensjonen bak kriteriet og er i tråd med den nye integreringsloven.

Kriterium om kommunens kapasitet og tjenestetilbud

De to kriteriene som omhandler kommunens kapasitet og tjenestetilbud foreslås slått sammen til ett. Dette gjelder kriteriene 3 og 6 i listen over. Det foreslås følgende formulering:

«Kommunenes kapasitet til rask opp- og nedbygging av tjenester, og mulighet til å ta imot et stort antall flyktninger, skal vektlegges. Dette sees i sammenheng kommunens innbyggertall, og det innebærer behov for kontinuitet i bosettingen. Det skal også tas hensyn til om kommunen kan bosette flyktninger med store funksjonsnedsettelse.

Kriterium om bosetting i områder med høy innvandrerbefolkning

I tråd med utvalgets tilslutning til at bosetting bør unngås i områder med høy innvandrerbefolkning og Ideas2evidence-rapportens forslag om å videreføre denne intensjonen i et anmodningskriterium, foreslås det at kriteriet justeres slik at det klargjøres at det kommer til anvendelse i beregning og fastsetting av anmodningstall for aktuelle kommuner. Videre foreslås

⁴ Jf. referat fra møte med Nasjonalt utvalg 06.03.20 sak nr. 04/20.

⁵ NOU «Levekår i byer: Gode lokalsamfunn for alle» s. 261 anbefaler at: «*Flyktningers muligheter til å ta utdanning eller få arbeid i regionen er sentrale hensyn når flyktingene skal bosettes, men også viktige for at de skal bli boende. Det er også viktig å se hen til resultater i introduksjonsordningen over tid.*»

det at det formuleres som en oppfordring om at bosetting av flyktninger ikke skal skje i områder med en andel innvandrerbefolkning som er mer enn 30 prosent. Det foreslås følgende formulering:

«For å unngå bostedssegregering skal man, i fastsetting av anmodningstall, ta hensyn til andel innvandrerbefolkning i kommunene. Kommunene oppfordres til å unngå bosetting i områder med andel innvandrerbefolkning på over 30 prosent.»

Forslag til kriterier for 2022

Med bakgrunn i overnevnte vurderinger foreslår IMDi følgende anmodningskriterier for 2022:

- Bosetting av flyktninger skal være styrt og spredt. Det skal bosettes flyktninger i alle landsdeler og i kommuner av ulike størrelse.
- Resultater i introduksjonsprogrammet de siste årene, samt nærhet til et robust arbeidsmarked og kapasitet til å gi videregående opplæring i regionen, skal tillegges størst vekt.
- Som hovedregel skal ingen kommune anmodes om færre enn 10 personer, med mindre det foreligger særskilte forhold.
- Kommunenes kapasitet til rask opp- og nedbygging av tjenester, og mulighet til å ta imot et stort antall flyktninger, skal vektlegges. Dette sees i sammenheng kommunens innbyggertall, og det innebærer behov for kontinuitet i bosettingen. Det skal også tas hensyn til om kommunen kan bosette flyktninger med store funksjonsnedsettelse.
- For å unngå bostedssegregering skal man, i fastsetting av anmodningstall, ta hensyn til andel innvandrerbefolkning i kommunene. Kommunene oppfordres til å unngå bosetting i områder med innvandrerbefolkning på over 30 prosent.
- Kommuner med mottak, inkludert samarbeidskommuner, skal vurderes for anmodning om bosetting.

Forslag til vedtak

Nasjonalt utvalg foreslår anmodningskriterier for 2022 slik de fremkommer i saksfremlegget. Disse oversendes til Kunnskapsdepartementet for endelig vurdering. Kunnskapsdepartementet bes fastsette endelige kriterier innen utgangen av mai 2021.